

COG 432 Avrupa

1. Hafta: Avrupa'nın Sınırları

Dersi Veren Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Dr. Ayla DENİZ

- ‘Coğrafya çok önemlidir; tarih yapanların coğrafi gerçekleri keşfeden ve kontrol eden insanlar olduğu belirtilir’ (Roberts, 2015: 23).
- ‘Avrupa'yı insan gerçeği açısından tanıyabilmemiz için ise önce coğrafyayla başlamamız gerekiyor’ (Roberts, 2015: 21).
- ‘Avrupa tarihi kendi yönünü çizmiştir. Çünkü kıtanın sahip olduğu konum ve özel yapılanması, belli birtakım olanaklar sunarken diğerlerinin önüne engel olarak çıkmıştır’ (Roberts, 2015: 21).

Kaynak: Roberts, J. M. 2015. *Avrupa Tarihi*. İnkılap Yayınları

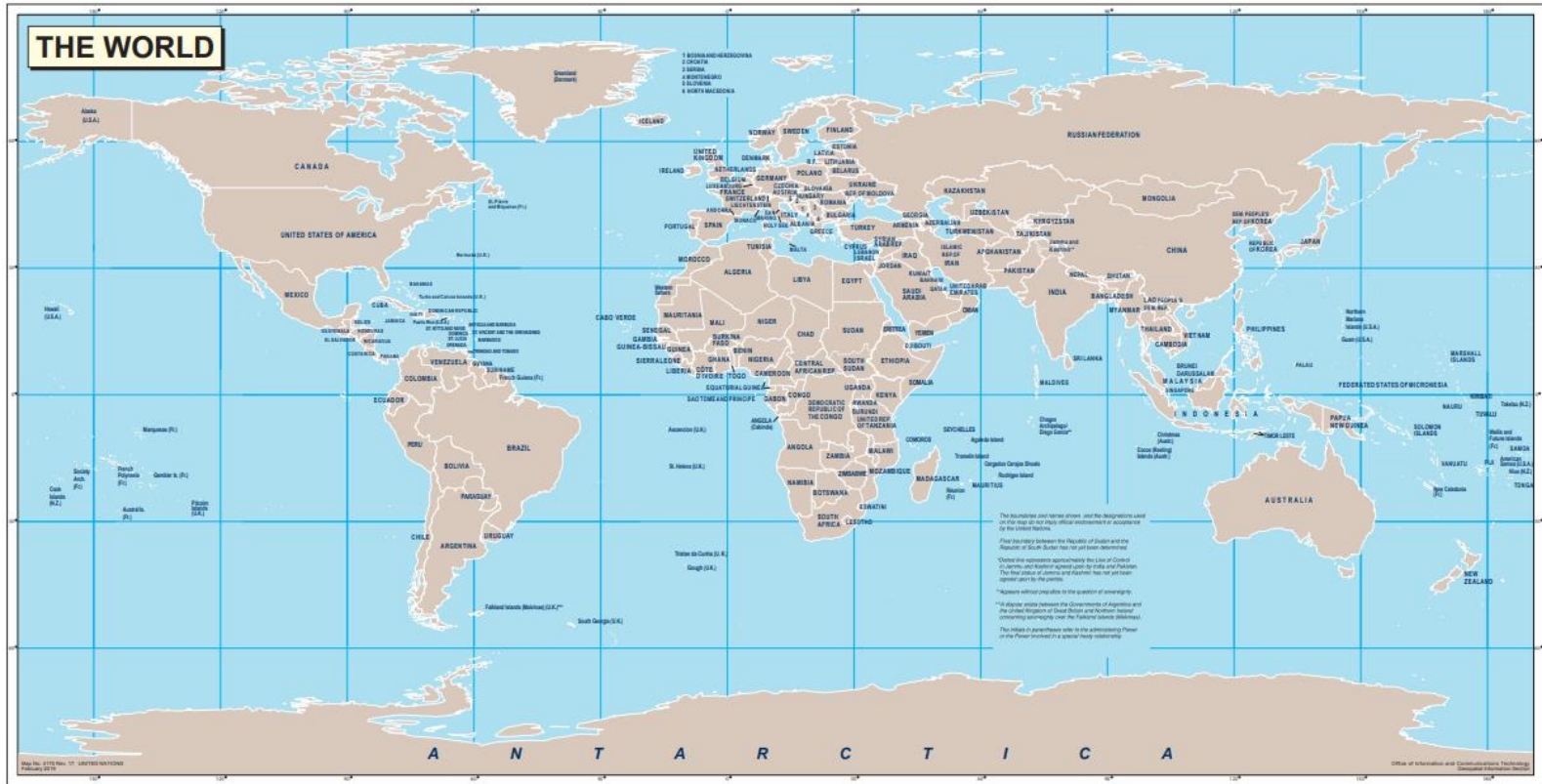
Kelimenin Kökeni

Latince aynı anlama gelen *Europa* sözcüğünden evirilmiştir. Bu sözcük **Eski Yunanca** *Europē* εὐροπη "Batı ülkelerinin genel adı" sözcüğünden alıntıdır.

Yunanca sözcük **Aramice/Süryanice** 'rēbā " אררבא gün batımı, Batı" sözcüğünden alıntıdır. Aramice/Süryanice sözcük **Akatça** aynı anlama gelen *erēbu* sözcüğü ile eş kökenlidir.

Kaynak: <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/Avrupa> Son erişim tarihi: 20.02.2019

Kapladığı alan yönünden Okyanusya'dan sonra en küçük ikinci kıta olan Avrupa; **batıda** Atlas Okyanusu, **kuzeyde** Kuzey Buz Denizi ve Atlas Okyanusu, **güneyde** Akdeniz ve **doğuda** Asya kıtası ile çevrilidir. Avrupa kıtası güneyde Afrika kıtasına çok yaklaşır (Cebelitarık boğazı 14 km). Güneydoğuda ise Asya ile hemen hemen bitişir (İstanbul Boğazı 0.7 km, Çanakkale boğazı 1.3 km), (Güngördü, 2007: 8).

Kaynak: <http://www.un.org/Depts/Cartographic/map/profile/world.pdf>

Map No. 3877 Rev. 8 UNITED NATIONS
August 2016

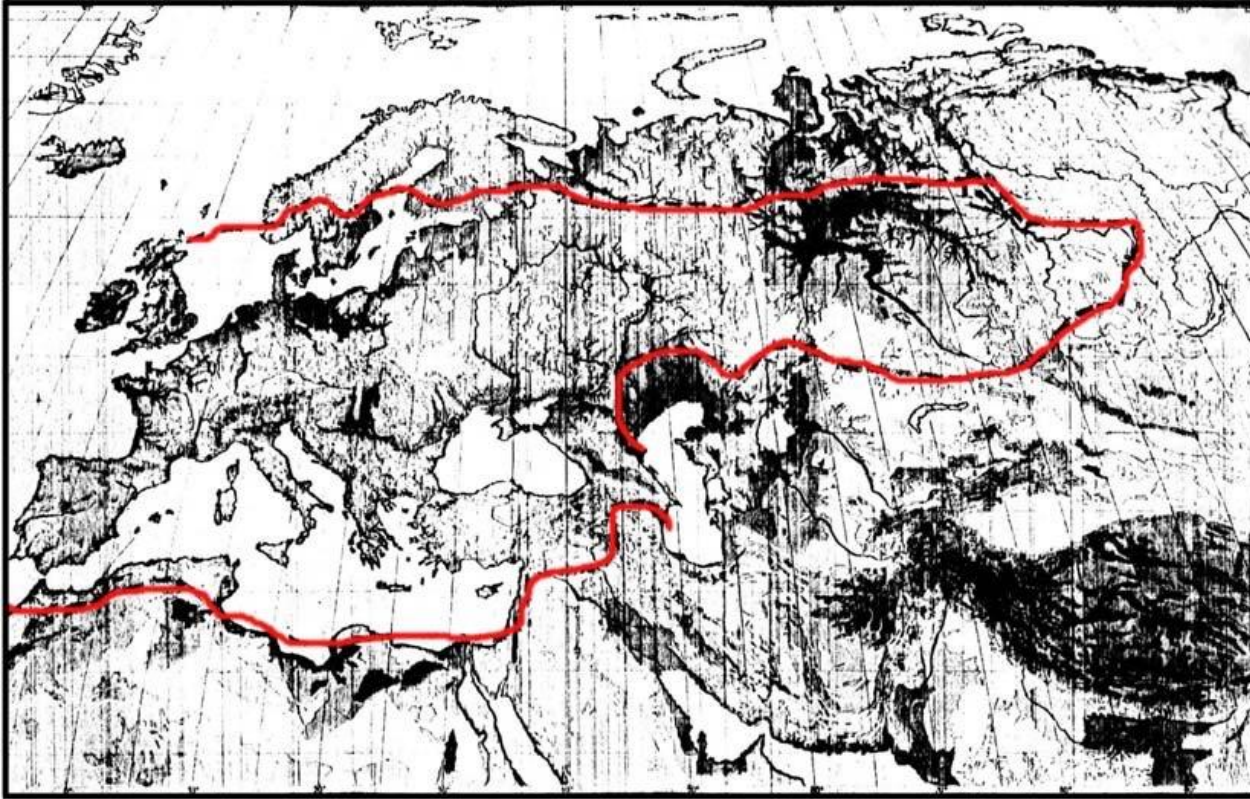
Department of Field Support
Geospatial Information Section (formerly Cartographic Section)

Kaynak: <http://www.un.org/Depts/Cartographic/map/profile/easteuro.pdf>

- Avrupa'nın doğu sınırına ilişkin sınır oldukça belirsizdir. Yani doğu sınırı belirsizdir. Bu nedenle kıtanın doğu sınırını gösteren haritalarda sınırın geçtiği yer farklılaşabilmektedir.
- Bunda, bölgedeki siyasi ilişkilerin ve Avrupa'ya ilişkin algının değişiminin de etkisi vardır.
- Bununla birlikte Birleşmiş Milletlerin resmi sitesinde Avrupa'nın doğusuna ilişkin harita yandaki gibidir.

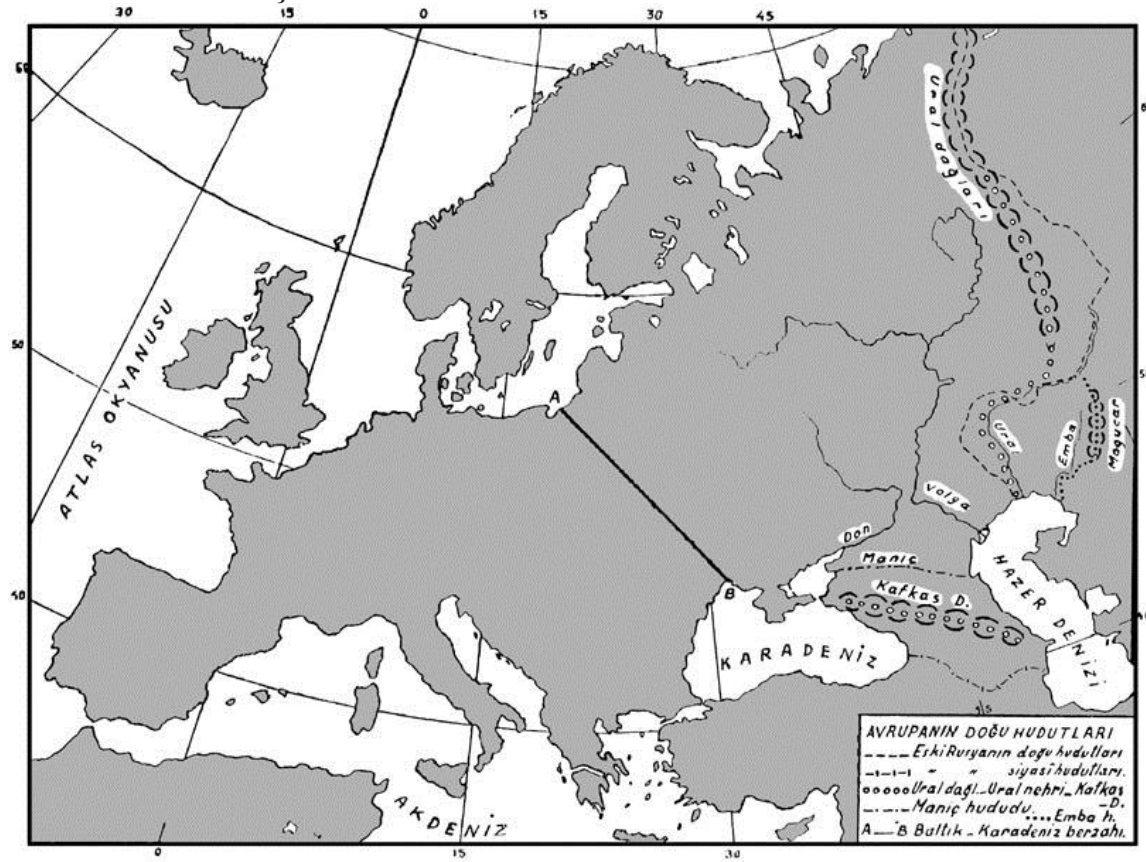
- Avrupa'nın sınırlarını tartışmadan önce Avrupa'nın coğrafi karakterlerini ortaya koymak gerekir. Bu konuda yapılmış bilimsel çalışmaların sayısı yok denecek kadar azdır.
- Bu az sayıdaki çalışmalardan birini gerçekleştirmiş olan Herbert Louis'ye (1954) gore Avrupa; yeterli yağışlar sebebiyle ekim alanlarının ve ona bağlı kalarak nufusun bütün ülke yüzeyine yayıldığı bir coğrafi manzaraya sahiptir.
- Kurak ve soğuk kutup bölgeleri Avrupa'nın coğrafi manzarasına uymaz. Bu zellikleri sınırlandırabilmek için; kuzeyden sıcaklık, güneyden de yağış değerleri ölçü alınabilir (Yiğit, 2000: 36).

- Avrupa'nın 60° kuzey enlemi kuzeyinde kalan kısmı Asya'ya terkedilmiş; güneyde kabaca 250 mm.lik yağış eğrisi esas alınarak Türkiye'yi Avrupa'ya katmış; Hazar, Aral gölleri kuzeyini takiben sınır, kuzeyden gelenle Yenisey ırmağının orta çıkırında birleştirilmiştir (Yiğit, 2000: 37)

Herbert LOUIS'ye (1954) göre Avrupa'nın sınırları (aktaran Yiğit, 2000: 37).

Genelde dünya, özeldde de kıtalar hakkında bilgilerin artması da kabul edilen sınırların değişimini etkilemiştir. Son yüzyıllarda Rusya'nın bulunduğu bölgede arta etkinliği de Avrupa'nın doğu sınırına ilişkin kabulleri etkilemiştir.

Avrupa'nın doğu sınırları (Darkot-1949'dan değiştirilerek) (aktaran Yiğit, 2000: 39)

- Avrupa kıtası Asya'nın batıya doğru uzanan bir parçası olup eski dünya karalarının üzerinde yer alır (Gümüş ve Güçlü, 2005: 96).
- Avrupa'nın sınırı genel olarak kuzeyden güneye Ural Dağları, Ural nehri, Maniç çukuru, Karadeniz, İstanbul, Çanakkale boğazları ile Ege denizinden geçecek hattı sınır kabul edebilir (Güngördü, 2007: 8).

Kaynak: <https://www.tes.com/lessons/UumumqixIZA3TJg/european-geography>

- Yeryüzünün %5'ine, karaların %15'ine, Avrasya'nın 1/5'ine karşılık gelmektedir. Avrupa'nın uç noktaları, kuzeyde Kuzey Burnu, güneyde Mora Matapan Burnu, batıda Rocca burnu, doğuda Ural dağlarıdır. Rocca burnu ve Ural dağları arasındaki uzunluk 5500 km, kuzey burnu ile Matapan burnu arasındaki genişlik 3800 km'dir. (Gündördü, 2007).

Kaynak: <https://www.tes.com/lessons/UumumqixIZA3TJg/european-geography>

Yararlanılan Kaynaklar

- Gümüş, E. ve Güçlü. Y. 2005. *Kıtalar ve Ülkeler Coğrafiyası*. Lisans Yayınları
- Güngördü, E. 2007. *Kıtalar Coğrafiyası*. Asil Yayınları
- Roberts, J. M. 2015. *Avrupa Tarihi*. İnkılap Yayınları
- Yiğit, A. 2000. Avrupa'nın Sınırları Ve Türkiye'nin Avrupa'ya Göre Konumu. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (2), 35-50